

330

OBWIESZCZENIE MINISTRA PRACY I POLITYKI SOCJALNEJ

z dnia 7 lipca 1993 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wysokości i podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne, zgłaszania do ubezpieczenia społecznego oraz rozliczania składek i świadczeń z ubezpieczenia społecznego.

1. Na podstawie § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 lutego 1992 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie wysokości i podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne, zgłaszania do ubezpieczenia społecznego oraz rozliczania składek i świadczeń z ubezpieczenia społecznego (Dz. U. Nr 18, poz. 76) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 stycznia 1990 r. w sprawie wysokości i podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne, zgłaszania do ubezpieczenia społecznego oraz rozliczania składek i świadczeń z ubezpieczenia społecznego (Dz. U. Nr 7, poz. 41), z uwzględnieniem zmian wprowadzonych:

- 1) rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 czerwca 1990 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie wysokości i podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne, zgłaszania do ubezpieczenia społecznego oraz rozliczania składek i świadczeń z ubezpieczenia społecznego (Dz. U. Nr 41, poz. 238),
- 2) rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 5 października 1990 r. zmieniającym niektóre przepisy w sprawie ustalania podstawy wymiaru emerytur i rent (Dz. U. Nr 71, poz. 418),
- 3) rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 5 lutego 1991 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie wysokości i podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne, zgłaszania do ubezpieczenia społecznego oraz rozliczania składek i świadczeń z ubezpieczenia społecznego (Dz. U. Nr 12, poz. 49),
- 4) rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 26 marca 1991 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie wysokości i podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne, zgłaszania do ubezpieczenia społecznego oraz rozliczania składek i świadczeń z ubezpieczenia społecznego (Dz. U. Nr 28, poz. 120),
- 5) rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 23 lipca 1991 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie wysokości i podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne, zgłaszania do ubezpieczenia społecznego oraz rozliczania składek i świadczeń z ubezpieczenia społecznego (Dz. U. Nr 69, poz. 295),
- 6) rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 27 lutego 1992 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie wysokości i podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne, zgłaszania do ubezpieczenia społecznego oraz rozliczania składek i świadczeń z ubezpieczenia społecznego (Dz. U. Nr 18, poz. 76),
- 7) rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 6 kwietnia 1993 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie wysokości i podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne, zgłaszania do ubezpieczenia społecznego

oraz rozliczania składek i świadczeń z ubezpieczenia społecznego (Dz. U. Nr 33, poz. 146)

i zmian wynikających z przepisów wydanych przed dniem ogłoszenia tekstu jednolitego.

2. Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst rozporządzenia nie obejmuje:

- 1) § 54, 55 i 56 pkt 1—4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 stycznia 1990 r. w sprawie wysokości i podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne, zgłaszania do ubezpieczenia społecznego oraz rozliczania składek i świadczeń z ubezpieczenia społecznego (Dz. U. Nr 7, poz. 41, które stanowią:

„§ 54. Przy ustalaniu do dnia 28 lutego 1990 r. kwoty podstawy wymiaru składek, której wysokość w myśl rozporządzenia jest uzależniona od przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału, za wynagrodzenie to należy przyjąć kwotę 209 000 zł.

§ 55. W rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 19 marca 1976 r. w sprawie wykonania przepisów dekretu o ubezpieczeniu społecznym członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni kółek rolniczych oraz ich rodzin (Dz. U. Nr 13, poz. 74 i z 1983 r. Nr 27, poz. 131) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w § 1 skreśla się pkt 5,
- 2) skreśla się § 11—14,
- 3) w § 22 skreśla się wyrazy «ustalaniu obowiązku opłacania składek i ich wysokości».

§ 56. Tracą moc:

- 1) § 1 ust. 1, § 2—5, § 9, § 10 ust. 3, § 11 i 12 oraz § 15 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 31 grudnia 1975 r. w sprawie wykonania ustawy o ubezpieczeniu społecznym osób wykonujących pracę na rzecz jednostek gospodarki uspołecznionej na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia (Dz. U. Nr 46, poz. 250, z 1982 r. Nr 13, poz. 102 i z 1983 r. Nr 68, poz. 305),
- 2) § 2—17 rozporządzenia Ministra Pracy, Płac i Spraw Socjalnych z dnia 11 lutego 1977 r. w sprawie wykonania ustawy o ubezpieczeniu społecznym rzemieślników i niektórych innych osób prowadzących działalność zarobkową na własny rachunek oraz ich rodzin (Dz. U. Nr 6, poz. 25, z 1978 r. Nr 19, poz. 87, z 1981 r. Nr 5, poz. 22 i z 1983 r. Nr 66, poz. 300),
- 3) § 1 rozporządzenia Ministra Pracy, Płac i Spraw Socjalnych z dnia 17 maja 1983 r. w sprawie ubezpieczenia społecznego adwokatów — członków zespołów adwokackich (Dz. U. Nr 28, poz. 138),

- 4) § 1 pkt 1 i § 2—6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 sierpnia 1987 r. w sprawie wykonania ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym twórców i ich rodzin (Dz. U. Nr 26, poz. 145).”,
- 2) § 2 i 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 czerwca 1990 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie wysokości i podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne, zgłaszania do ubezpieczenia społecznego oraz rozliczania składek i świadczeń z ubezpieczenia społecznego (Dz. U. Nr 41, poz. 238), które stanowią:
„§ 2. Składki na ubezpieczenie społeczne pracowników, opłacone za okres od dnia 1 stycznia 1990 r. przez osobę, o której mowa w § 1 niniejszego rozporządzenia, zalicza się, w części przekraczającej wysokość określoną w tym przepisie, na poczet należności z tytułu składek za następne miesiące.
§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.”,
- 3) § 10 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 października 1990 r. zmieniającego niektóre przepisy w sprawie ustalania podstawy wymiaru emerytur i rent (Dz. U. Nr 71, poz. 418), który stanowi:
„§ 10. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 1990 r., z tym że przepisy § 6 pkt 2 i § 9 wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1991 r.”,
- 4) § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 lutego 1991 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie wysokości i podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne, zgłaszania do ubezpieczenia społecznego oraz rozliczania składek i świadczeń z ubezpieczenia społecznego (Dz. U. Nr 12, poz. 49), który stanowi:
„§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 kwietnia 1990 r.”,
- 5) § 2 i 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 marca 1991 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie wysokości i podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne, zgłaszania do ubezpieczenia społecznego oraz rozliczania składek i świadczeń z ubezpieczenia społecznego (Dz. U. Nr 28, poz. 120), które stanowią:
„§ 2. Minister Pracy i Polityki Socjalnej ogłosi w Dzienniku Ustaw jednolity tekst rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 stycznia 1990 r. w sprawie wysokości i podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne, zgłaszania do ubezpieczenia społecznego oraz rozliczania składek i świadczeń z ubezpieczenia społecznego, z uwzględnieniem zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem wydania jednolitego tekstu i z zastosowaniem ciągłej numeracji paragrafów, ustępów i punktów.
§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 kwietnia 1991 r., z tym że przepisy § 1 pkt 2 oraz pkt 14 wchodzi w życie z mocą od dnia 1 stycznia 1991 r.”,
- 6) § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 lipca 1991 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie wysokości i podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne, zgłaszania do ubezpieczenia społecznego oraz rozliczania składek i świadczeń z ubezpieczenia społecznego (Dz. U. Nr 69, poz. 295), który stanowi:
„§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.”,
- 7) § 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 lutego 1992 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie wysokości i podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne, zgłaszania do ubezpieczenia społecznego oraz rozliczania składek i świadczeń z ubezpieczenia społecznego (Dz. U. Nr 18; poz. 76), który stanowi:
„§ 3. 1. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 marca 1992 r., z zastrzeżeniem ust. 2, i ma zastosowanie do składek na ubezpieczenie społeczne od dochodów należnych za okres po dniu 29 lutego 1992 r., uwzględniających podatek dochodowy.
2. Przepisy § 1 pkt 15, 20 i 22 rozporządzenia wchodzi w życie z mocą od dnia 1 stycznia 1992 r.”,
- 8) § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 kwietnia 1993 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie wysokości i podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne, zgłaszania do ubezpieczenia społecznego oraz rozliczania składek i świadczeń z ubezpieczenia społecznego (Dz. U. Nr 33, poz. 146), który stanowi:
„§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 1993 r.”

Minister Pracy i Polityki Socjalnej: *J. Kuroń*

Załącznik do obwieszczenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 7 lipca 1993 r. (poz. 330)

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 29 stycznia 1990 r.

w sprawie wysokości i podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne, zgłaszania do ubezpieczenia społecznego oraz rozliczania składek i świadczeń z ubezpieczenia społecznego.

Na podstawie art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 27 września 1973 r. o zaopatrzeniu emerytalnym twórców i ich rodzin

(Dz. U. z 1983 r. Nr 31, poz. 145, z 1986 r. Nr 42, poz. 202, z 1989 r. Nr 35, poz. 190, z 1990 r. Nr 36, poz. 206 i z 1991 r.

Nr 104, poz. 450), art. 7 i 28 ustawy z dnia 19 grudnia 1975 r. o ubezpieczeniu społecznym osób wykonujących pracę na rzecz jednostek gospodarki uspołecznionej na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia (Dz. U. z 1983 r. Nr 31, poz. 146, z 1989 r. Nr 32, poz. 169 i Nr 35, poz. 190, z 1990 r. Nr 36, poz. 206 oraz z 1991 r. Nr 104, poz. 450 i Nr 110, poz. 474), art. 26 ust. 1 pkt 4 dekretu z dnia 4 marca 1976 r. o ubezpieczeniu społecznym członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni kółek rolniczych oraz ich rodzin (Dz. U. z 1983 r. Nr 27, poz. 135, z 1989 r. Nr 35, poz. 190, z 1990 r. Nr 36, poz. 206 i z 1991 r. Nr 104, poz. 450), art. 24 ustawy z dnia 18 grudnia 1976 r. o ubezpieczeniu społecznym osób prowadzących działalność gospodarczą oraz ich rodzin (Dz. U. z 1989 r. Nr 46, poz. 250, z 1990 r. Nr 36, poz. 206, z 1991 r. Nr 104, poz. 450 i Nr 110, poz. 474), art. 24 ust. 4 oraz w związku z art. 37 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. — Prawo o adwokaturze (Dz. U. Nr 16, poz. 124 i Nr 25, poz. 187, z 1983 r. Nr 5, poz. 33, z 1986 r. Nr 42, poz. 202 i z 1990 r. Nr 36, poz. 206), art. 4 ust. 6, art. 4² ust. 2 i art. 33 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 25 listopada 1986 r. o organizacji i finansowaniu ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 1989 r. Nr 25, poz. 137 i Nr 74, poz. 441, z 1990 r. Nr 36, poz. 206 oraz z 1991 r. Nr 7, poz. 24, Nr 104, poz. 450 i Nr 110, poz. 474) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. 1. Rozporządzenie określa wysokość i podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne, zasady, terminy i tryb zgłaszania do ubezpieczenia społecznego, rozliczania składek i świadczeń z ubezpieczenia społecznego oraz opłacania składek na ubezpieczenie społeczne następujących osób:

- 1) pracowników,
- 1a)¹⁾ osób pobierających stypendia sportowe, jeżeli nie podlegają ubezpieczeniu społecznemu z innego tytułu oraz nie uczą się i nie studiują w systemie studiów dziennych,
- 2)²⁾ osób wykonujących pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia oraz osób z nimi współpracujących,
- 3) członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni kółek rolniczych,
- 4) osób prowadzących działalność gospodarczą oraz osób z nimi współpracujących,
- 5) adwokatów,
- 6)³⁾ małżonków pracowników skierowanych do pracy w przedstawicielstwach dyplomatycznych, urzędach konsularnych, w stałych przedstawicielstwach przy Organi-

zacji Narodów Zjednoczonych i w innych misjach specjalnych za granicą, w instytucjach, ośrodkach informacji i kultury za granicą,

- 7)³⁾ osób, które z powodu stanu zdrowia swojego dziecka, wymagającego — bez względu na wiek — stałej opieki oraz pielęgnacji lub pomocy w czynnościach samoobsługowych, nie mogą podjąć albo kontynuować zatrudnienia.

2. Rozporządzenie określa również wysokość i podstawę wymiaru składek na zaopatrzenie emerytalne twórców i artystów oraz zasady, terminy i tryb zgłaszania ich do zaopatrzenia emerytalnego oraz opłacania składek, a także wysokość i podstawę wymiaru składek za osoby wykonujące pracę w czasie odbywania kary pozbawienia wolności.

§ 2. Użyte w rozporządzeniu określenia oznaczają:

- 1) oddział ZUS — oddział Zakładu Ubezpieczeń Społecznych właściwy ze względu na siedzibę zakładu pracy lub siedzibę (miejsce zamieszkania) osoby prowadzącej działalność gospodarczą oraz twórców,
- 2) zakłady pracy — uspołecznione i nie uspołecznione zakłady pracy oraz osoby fizyczne, a także instytucje kościelne i zakonne — zatrudniające pracowników,
- 3) ubezpieczenie — ubezpieczenie społeczne,
- 4) zaopatrzenie emerytalne — zaopatrzenie emerytalne twórców lub zaopatrzenie emerytalne osób wykonujących pracę w czasie odbywania kary pozbawienia wolności,
- 5) świadczenia — świadczenia z ubezpieczenia społecznego,
- 6) umowa — umowę agencyjną lub umowę zlecenia,
- 7) działalność — działalność gospodarczą prowadzoną na własny rachunek,
- 8)⁴⁾ najniższe wynagrodzenie — najniższe wynagrodzenie pracowników, określone przez Ministra Pracy i Polityki Socjalnej na podstawie Kodeksu pracy.

§ 3. Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne lub zaopatrzenie emerytalne, której wysokość, w myśl rozporządzenia, jest uzależniona od przeciętnego wynagrodzenia, ustala się miesięcznie poczynając od trzeciego miesiąca kalendarzowego każdego kwartału na okres trzech miesięcy na podstawie przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału, ogłaszanego dla celów emerytalnych.

Rozdział 2

Składki na ubezpieczenie społeczne pracowników

§ 4.⁵⁾ Składka na ubezpieczenie społeczne pracowników wynosi, z uwzględnieniem § 5 i 52, 45% podstawy wymiaru składki.

¹⁾ Dodany przez § 1 pkt 1 lit. a) rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 lutego 1992 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie wysokości i podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne, zgłaszania do ubezpieczenia społecznego oraz rozliczania składek i świadczeń z ubezpieczenia społecznego (Dz. U. Nr 18, poz. 76), które weszło w życie z dniem 1 marca 1992 r.

²⁾ W brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 1 lit. b) rozporządzenia wymienionego w przypisie 1.

³⁾ Dodany przez § 1 pkt 1 lit. c) rozporządzenia wymienionego w przypisie 1.

⁴⁾ Dodany przez § 1 pkt 2 rozporządzenia wymienionego w przypisie 1.

⁵⁾ W brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 3 rozporządzenia wymienionego w przypisie 1.

§ 5. 1.⁶⁾ Okręgowy inspektor pracy Państwowej Inspekcji Pracy oraz państwowy wojewódzki inspektor sanitarny mogą wystąpić do oddziału ZUS o wymierzenie dodatkowej składki na wysokość 7% podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne pracowników zakładów pracy, w których stwierdzono pogorszenie warunków pracy wyrażające się wzrostem co najmniej jednego z następujących czynników:

- 1) udziału liczby zatrudnionych w warunkach przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia oraz przy pracach szczególnie uciążliwych — w liczbie zatrudnionych bezpośrednio w produkcji, jeżeli wzrost tego udziału nie wynika wyłącznie ze zmniejszenia zatrudnienia na stanowiskach bezpośrednio produkcyjnych,
- 2) liczby zachorowań na choroby zawodowe, które zostały spowodowane występującymi zagrożeniami,
- 3) liczby wypadków przy pracy, w tym w szczególności wypadków o powtarzających się przyczynach,
- 4) liczby rent przyznanych z tytułu wypadków przy pracy lub chorób zawodowych, o których mowa w pkt 2.

2.⁷⁾ Dodatkowa składka, o której mowa w ust. 1, może być wymierzana zakładom pracy określonym w art. 3 Kodeksu pracy, z wyłączeniem jednostek organizacyjnych prowadzących gospodarkę finansową na zasadach określonych w prawie budżetowym.

3. Inspektorzy, o których mowa w ust. 1, mogą wystąpić do oddziału ZUS o zaprzestanie wymierzania dodatkowej składki na ubezpieczenie społeczne pracowników, jeżeli nastąpi poprawa warunków pracy wyrażająca się zmniejszeniem czynników wymienionych w ust. 1.

4. Wymierzenie dodatkowej składki oraz zaprzestanie jej wymierzania następuje od pierwszego dnia miesiąca kalendarzowego po miesiącu, w którym wpłynęło wystąpienie inspektorów określone w ust. 1.

§ 6.⁸⁾ Wysokość składki na ubezpieczenie społeczne pracowników uznanych za osoby niepełnosprawne regulują przepisy o zatrudnianiu i rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych.

§ 7. 1. Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne pracowników stanowi dochód w gotówce i w naturze z tytułu wykonywania pracy w ramach stosunku pracy, z wyjątkiem:

- 1) gratyfikacji (nagród jubileuszowych),
- 2) odpraw przysługujących w związku z przejściem na emeryturę lub rentę inwalidzką,
- 3) ekwiwalentów za nie wykorzystany urlop wypoczynkowy, ekwiwalentów za nie wykorzystane dni wolne od pracy,

- 4) odszkodowań przysługujących pracownikowi w razie niezgodnego z prawem rozwiązania stosunku pracy przez zakład pracy,
- 5) odpraw pośmiertnych po zmarłych pracownikach, wypłacanych na podstawie Kodeksu pracy lub przepisów układów zbiorowych pracy,
- 6) dodatkowych świadczeń pieniężnych bądź wartości świadczeń w naturze nie mających charakteru deputatu, przyznawanych na podstawie przepisów szczególnych (kart branżowych), np. ekwiwalentu pieniężnego z tytułu zwrotu kosztów przejazdów urlopowych, świadczeń na pomoce naukowe dla dzieci, świadczeń przyznawanych z okazji uroczystych dni, jak tradycyjne „barbórkowe”, korzyści materialnych zapewnionych pracownikom w układach zbiorowych pracy lub w umowach indywidualnych, a polegających na uprawnieniu do zakupu po cenach niższych niż detaliczne niektórych artykułów lub przedmiotów, korzystania z bezpłatnych lub częściowo odpłatnych przejazdów środkami lokomocji, z biletów teatralnych, kinowych itp.,
- 7) nagród okolicznościowych, wypłacanych w związku z uroczystym dniem lub też należących do sfery praw honorowych,
- 8) nagród rzeczowych,
- 9) wartości świadczeń rzeczowych wynikających z przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy (w tym posiłków profilaktycznych) oraz ekwiwalentów za te świadczenia, a także ekwiwalentów za pranie i reperację odzieży roboczej, wykonywane we własnym zakresie przez pracowników, ekwiwalentów za przedłużenie używalności odzieży roboczej, za używanie odzieży własnej zamiast odzieży roboczej, za nie wydane pracownikom przysługujące im środki higieny osobistej,
- 10) ekwiwalentu pieniężnego za użyte przy wykonywaniu pracy narzędzia, materiały lub sprzęt, stanowiące własność wykonawcy,
- 11)⁹⁾ wypłat należności z tytułu podróży służbowych, w tym dodatków dewizowych, czarterowych i innych wypłat w walucie obcej związanych z podróżą służbową za granicę, z zastrzeżeniem ust. 1a, oraz z tytułu wyrównywania wydatków ponoszonych przez pracownika w związku z wykonywaniem pracy poza stałym miejscem pracy lub poza stałym miejscem zamieszkania, m.in. dodatków i ryczałtów za rozłąkę, strawnego, dodatków godzinowych, wypłacanych w przedsiębiorstwie państwowym „Polskie Koleje Państwowe”,
- 12) ryczałtów i ekwiwalentów za używanie do celów służbowych prywatnych samochodów lub innych środków lokomocji,
- 13) wartości wyżywienia wydawanego bezpłatnie lub częściowo odpłatnie na kursach i szkoleniach,
- 14) wartości posiłków regeneracyjno-wzmacniających oraz innych środków wydawanych niektórym grupom pracowników do spożycia wyłącznie w czasie wykonywania pracy bez prawa do ekwiwalentu z tego tytułu, m.in. w zakładach gastronomicznych, placówkach żywienia przyzakładowego, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, zakładach dla nieletnich, służbie zdrowia, domach wczasowych, marynarzom i rybakom oraz dodatków kalorycznych wypłacanych na podstawie odrębnych przepisów,

⁶⁾ W brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 marca 1991 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie wysokości i podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne, zgłaszania do ubezpieczenia społecznego oraz rozliczania składek i świadczeń z ubezpieczenia społecznego (Dz. U. Nr 28, poz. 120), które weszło w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 kwietnia 1991 r., a następnie przez § 1 pkt 4 rozporządzenia wymienionego w przypisie 1.

⁷⁾ W brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 1 rozporządzenia wymienionego w przypisie 6.

⁸⁾ W brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 5 rozporządzenia wymienionego w przypisie 1.

⁹⁾ W brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 2 lit. a) rozporządzenia wymienionego w przypisie 6, który wszedł w życie z mocą od dnia 1 stycznia 1991 r.

- 15) wypłat należności obliczanych od wielkości efektów uzyskanych przez zastosowanie pracowniczego projektu wynalazczego i za dokumentację dostarczoną bezumownie przez twórcę projektu, przydatną do stosowania projektu, oraz nagród za wynalazczość, a także nagród za prace badawcze i wdrożeniowe,
 - 16) nagród o charakterze szczególnym, a zwłaszcza nagród państwowych, resortowych o charakterze nagród państwowych, nagród konkursowych, nagród za szczególne osiągnięcia w zakresie prac badawczych oraz zastosowania ich wyników w praktyce, nagród za ratownictwo morskie, nagród dla krwiodawców, nagród za upowszechnianie kultury, nagród za osiągnięcia w eksporcie przyznawanych z funduszu nagród Ministra Współpracy Gospodarczej z Zagranicą,
 - 17) zasiłków na zagospodarowanie oraz zasiłków osiedleniowych,
 - 18) jednorazowych pożyczek na zagospodarowanie (np. dla młodych małżeństw),
 - 19) zapomóg wypłacanych pracownikom z funduszu zapomóg pozostającego w dyspozycji ministrów (kierowników urzędów centralnych) i wojewodów^{*)} oraz w dyspozycji Służby Więziennej,
 - 20) wypłat przeznaczonych na pomoc zdrowotną dla nauczycieli korzystających z opieki zdrowotnej,
 - 21) ryczałtów oraz dodatków wypłacanych w złotych obywatelom polskim zatrudnionym za granicą przez pracodawcę zagranicznego w ramach współpracy gospodarczej i naukowo-technicznej,
 - 22) jednorazowych odszkodowań z tytułu stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu albo śmierci oraz odszkodowań za przedmioty utracone lub uszkodzone wskutek wypadku przy pracy, przysługujących od zakładu pracy,
 - 23)¹⁰⁾ świadczeń finansowanych ze środków przeznaczonych na cele socjalne: z funduszu socjalnego, funduszu mieszkaniowego i przewidzianej na te cele części nadwyżki bilansowej w spółdzielczości, jeżeli odpisy na te fundusze są dokonywane na zasadach i do wysokości określonej w odrębnych przepisach o zakładowych funduszach socjalnym i mieszkaniowym,
 - 24)¹¹⁾ prowizji od zysku przedsiębiorstwa państwowego,
 - 25)¹²⁾ premii i nagród za oszczędne zużycie paliwa płynnego i za oszczędne wykorzystanie ogumienia.
- 1a.¹³⁾ Podstawę wymiaru składek stanowi równowartość dodatków dewizowych wypłaconych pracownikom

zatrudnionym na morskich statkach handlowych i rybackich, obliczona według kursu walut obowiązującego w dniu wypłaty dodatku — w wysokości ustalonej dla celów emerytalno-rentowych w układzie zbiorowym.

2. Do podstawy wymiaru składek przyjmuje się również honoraria wypłacane:

- 1) dziennikarzom za pracę dziennikarską przez macierzystą redakcję, z tym że w Komitecie do Spraw Radia i Telewizji „Polskie Radio i Telewizja”^{**)} przez redakcję macierzystą rozumie się w Warszawie Zespół Polskiego Radia albo Zespół Telewizji Polskiej, a w terenie — rozgłośnie radiową albo ośrodek telewizyjny bądź ośrodek radiowo-telewizyjny (z uwzględnieniem programu ogólnopolskiego),
 - 2) pracownikom własnym za prace związane z przygotowaniem, realizacją i organizacją programu radiowego i telewizyjnego w Komitecie do Spraw Radia i Telewizji „Polskie Radio i Telewizja”^{**)}, w ośrodku telewizyjnym bądź ośrodku radiowo-telewizyjnym albo rozgłośni radiowej, oraz wynagrodzenia za pracę dla terytorialnie właściwego ośrodka telewizyjnego (ośrodka radiowo-telewizyjnego) i programu ogólnopolskiego,
 - 3) pracownikom za realizację i opracowanie filmów w jednostkach do tego uprawnionych,
- do wysokości nie przekraczającej trzykrotnego przeciętnego wynagrodzenia.

3.¹⁴⁾ Wartość pieniężną świadczeń w naturze ustala się w wysokości ekwiwalentu pieniężnego określonego we właściwych przepisach branżowych lub normach budżetowych, a w razie ich braku:

- 1) jeżeli przedmiotem świadczeń są rzeczy lub usługi wchodzące w zakres działalności gospodarczej pracodawcy — według cen stosowanych wobec innych odbiorców niż pracownicy,
- 2) jeżeli przedmiotem świadczeń są usługi zakupione przez pracodawcę — według cen zakupu,
- 3) jeżeli przedmiotem świadczenia jest udostępnienie lokalu mieszkalnego — w wysokości równowartości czynszu, jaki przysługiwałby w razie zawarcia umowy najmu tego lokalu.

4.¹⁴⁾ Roczna wartość użytkowania działki przez nauczycieli określa się jako równowartość 2 q żyta według obliczonej dla celów podatku rolnego średniej ceny skupu żyta za okres, z którego dochód przyjmuje się do podstawy wymiaru składek.

5. (skreślony¹⁵⁾).

6. (skreślony¹⁵⁾).

§ 8. (skreślony¹⁶⁾).

§ 9.¹⁷⁾ Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne za pracowników zatrudnionych za granicą w pol-

^{*)} Fundusz zapomóg pozostający w dyspozycji ministrów (kierowników urzędów centralnych) i wojewodów został zniesiony z dniem 1 stycznia 1993 r. stosownie do uchwały nr 130 Rady Ministrów z dnia 10 listopada 1992 r. uchylającej uchwałę w sprawie funduszu zapomóg w urzędach państwowych (Monitor Polski Nr 36, poz. 263).

¹⁰⁾ W brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 6 lit. a) rozporządzenia wymienionego w przypisie 1.

¹¹⁾ Dodany przez § 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 lutego 1991 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie wysokości i podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne, zgłaszania do ubezpieczenia społecznego oraz rozliczania składek i świadczeń z ubezpieczenia społecznego (Dz. U. Nr 12, poz. 49), które weszło w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 kwietnia 1990 r., a następnie zmieniony przez § 1 pkt 6 lit. a) rozporządzenia wymienionego w przypisie 1.

¹²⁾ Dodany przez § 1 pkt 2 lit. a) rozporządzenia wymienionego w przypisie 6, który wszedł w życie z mocą od dnia 1 stycznia 1991 r.

¹³⁾ Dodany przez § 1 pkt 2 lit. b) rozporządzenia wymienionego w przypisie 6, który wszedł w życie z mocą od dnia 1 stycznia 1991 r.

^{**)} Komitet do Spraw Radia i Telewizji „Polskie Radio i Telewizja” został zniesiony przez art. 63 ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (Dz. U. z 1993 r. Nr 7, poz. 34).

¹⁴⁾ W brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 6 lit. b) rozporządzenia wymienionego w przypisie 1.

¹⁵⁾ Przez § 1 pkt 6 lit. c) rozporządzenia wymienionego w przypisie 1.

¹⁶⁾ Przez § 1 pkt 7 rozporządzenia wymienionego w przypisie 1.

¹⁷⁾ W brzmieniu ustalonym przez § 6 pkt 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 października 1990 r. zmieniającego niektóre przepisy w sprawie ustalania podstawy wymiaru emerytur i rent (Dz. U. Nr 71, poz. 418), który wszedł w życie z dniem 1 stycznia 1991 r.

skich zakładach pracy stanowi kwota zadeklarowana, za zgodą pracownika, przez zakład pracy, nie niższa od przeciętnego wynagrodzenia.

§ 10. 1.¹⁸⁾ Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie pracowników, z zastrzeżeniem § 9, zatrudnionych w pełnym wymiarze czasu pracy nie może być w stosunku miesięcznym niższa od kwoty odpowiadającej wysokości najniższego wynagrodzenia.

2. W razie zatrudnienia w niepełnym wymiarze czasu pracy, kwotę najniższej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne, wynikającą z ust. 1, zmniejsza się proporcjonalnie do ustalonego wymiaru czasu pracy.

3.¹⁹⁾ W razie osiągnięcia dochodu za niepełny miesiąc pracy, kwotę najniższej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne, wynikającą z ust. 1 i z § 9, zmniejsza się odpowiednio, przyjmując, że miesiąc liczy 30 dni.

§ 11.²⁰⁾ Przepisów § 7 i 10 nie stosuje się do składki na ubezpieczenie społeczne pracowników zatrudnionych w celu nauki zawodu lub przyuczenia do wykonywania określonej pracy; podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne tych pracowników stanowi ich wynagrodzenie ustalone na podstawie odrębnych przepisów. W razie osiągnięcia dochodu za niepełny miesiąc, kwotę podstawy wymiaru składek zmniejsza się odpowiednio, przyjmując, że miesiąc liczy 30 dni.

§ 12. 1. Zakłady pracy są obowiązane zarejestrować się w oddziale ZUS w ciągu 10 dni od zatrudnienia pierwszego pracownika.

2. Zakłady pracy zgłaszają pracowników do ubezpieczenia w deklaracji rozliczeniowej, w terminach przewidzianych do rozliczania i opłacania składek.

3. Zakłady pracy zatrudniające nie więcej niż 20 pracowników dokonują imiennego zgłoszenia każdego z pracowników do ubezpieczenia. Oddział ZUS może zwolnić zakład pracy z imiennego zgłaszania do ubezpieczenia.

4. Zakłady pracy zatrudniające powyżej 20 pracowników lub zwolnione z imiennego zgłaszania do ubezpieczenia zgłaszają pracowników do ubezpieczenia przez podanie w deklaracji rozliczeniowej łącznej liczby zatrudnionych pracowników na koniec okresu, którego deklaracja dotyczy.

§ 13. 1. Jeżeli zakład pracy nie zgłosił do ubezpieczenia zatrudnionego pracownika, oddział ZUS z urzędu ustala i stwierdza w formie decyzji obowiązek ubezpieczenia.

2. Jeżeli zakład pracy zgłosił do ubezpieczenia osobę nie spełniającą warunków do objęcia tym ubezpieczeniem, oddział ZUS stwierdza w formie decyzji brak obowiązku ubezpieczenia.

§ 14. 1. Zakład pracy jest obowiązany, bez uprzedniego wezwania, opłacać i rozliczać składki na ubezpieczenie pracowników za każdy miesiąc kalendarzowy, w którym zatrudnia pracowników.

2. Rozliczenie, o którym mowa w ust. 1, obejmuje również wypłacone pracownikom świadczenia. Świadczenia podlegające finansowaniu przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych zalicza się na poczet składek.

3. Rozliczenie składek i wypłaconych świadczeń następuje w deklaracji rozliczeniowej, która w szczególności powinna zawierać:

- 1) imienny wykaz pracowników, wymiar czasu pracy, wysokość wynagrodzenia oraz datę rozpoczęcia i zaprzestania pracy, jeżeli zakład pracy jest obowiązany do imiennego zgłaszania do ubezpieczenia zatrudnionych pracowników,
- 2) liczbę pracowników zatrudnionych w ostatnim dniu okresu, którego deklaracja dotyczy, wobec zakładów pracy zwolnionych z imiennego zgłaszania do ubezpieczenia zatrudnionych pracowników,
- 3) obliczoną kwotę składek,
- 4) zestawienie wypłaconych pracownikom przez zakład pracy świadczeń podlegających finansowaniu przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych oraz świadczeń pokrywanych przez zakład pracy.

4. Kwota świadczeń nieprawnie wypłaconych lub wypłaconych w niewłaściwej wysokości obciąża zakład pracy i nie podlega zaliczeniu na poczet składek.

5. Zakład pracy, który nie wypłaca pracownikom świadczeń, zwolniony jest z obowiązku składania deklaracji rozliczeniowej za miesiąc kalendarzowy, w którym skład osobowy pracowników i ich wynagrodzenie oraz kwota składek nie uległy zmianie w stosunku do miesiąca poprzedniego. Zakład pracy jest obowiązany jednak złożyć deklarację rozliczeniową za grudzień każdego roku.

6. Jeżeli zakład pracy zwolniony od comiesięcznego składania deklaracji nie ureguje składek za określony miesiąc, oddział ZUS z urzędu zawiadamia go o dokonanych przypisie składek na ubezpieczenie społeczne za ten miesiąc.

7. (skreślony²¹⁾).

8. (skreślony²¹⁾).

9.²²⁾ Zakład pracy opłaca składki i przesyła deklarację rozliczeniową za dany miesiąc do 15 dnia następnego miesiąca, z zastrzeżeniem ust. 10.

10.²³⁾ Zakład pracy, który wypłaca pracownikom wynagrodzenia ze środków pobranych z banku, opłaca składki i przesyła deklarację rozliczeniową za dany miesiąc w dniu pobrania z rachunku bankowego środków na wynagrodzenia, potwierdzonym stemplem banku na deklaracji rozliczeniowej, nie później jednak niż do 15 dnia następnego miesiąca.

11.²⁴⁾ Oddział ZUS w szczególnie uzasadnionych przypadkach może ustalić dla zakładu pracy inny niż określony w ust. 9 termin opłacania składek i przesyłania deklaracji rozliczeniowej.

¹⁸⁾ W brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 8 rozporządzenia wymienionego w przypisie 1 i z uwzględnieniem zmiany wynikającej ze skreślenia § 8 przepisem § 1 pkt 7 rozporządzenia wymienionego w przypisie 1.

¹⁹⁾ W brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 3 rozporządzenia wymienionego w przypisie 6.

²⁰⁾ W brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 4 rozporządzenia wymienionego w przypisie 6.

²¹⁾ Przez § 1 pkt 5 lit. a) rozporządzenia wymienionego w przypisie 6.

²²⁾ W brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 9 lit. a) rozporządzenia wymienionego w przypisie 1.

²³⁾ Dodany przez § 1 pkt 9 lit. b) rozporządzenia wymienionego w przypisie 1.

²⁴⁾ W brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 5 lit. b) rozporządzenia wymienionego w przypisie 6 i według numeracji ustalonej przez § 1 pkt 9 lit. c) rozporządzenia wymienionego w przypisie 1.

§ 15. Jeżeli kwota wypłaconych przez zakład pracy świadczeń podlegających zaliczeniu na poczet składek przewyższa kwotę należnych składek, oddział ZUS zwraca zakładowi pracy kwotę tej nadwyżki w terminie 30 dni.

§ 16. 1. Jeżeli zakład pracy nie nadesłał w obowiązującym terminie deklaracji rozliczeniowej, mimo że nie jest zwolniony z comiesięcznego składania deklaracji, oddział ZUS z urzędu wymierza składkę w wysokości wynikającej z ostatnio złożonej deklaracji rozliczeniowej, bez uwzględnienia wypłaconych świadczeń podlegających zaliczeniu na poczet składek, i zawiadamia o tym zakład pracy.

2. Jeżeli po wymierzeniu składek z urzędu zakład pracy złoży deklarację rozliczeniową, oddział ZUS koryguje dokonany wymiar z urzędu do wysokości wynikającej ze złożonej deklaracji.

§ 17. Jeżeli zakład pracy nieprawidłowo obliczył kwotę należnych składek na ubezpieczenie społeczne pracowników, oddział ZUS z urzędu oblicza i wymierza składkę na ich ubezpieczenie, wydając decyzję w sprawie wymiaru składek.

§ 18. Składkę na ubezpieczenie społeczne pracowników zaokrągla się do pełnych 100 zł przez podwyższenie w górę, jeżeli końcówka jest wyższa od 50 zł, lub w dół, jeżeli jest równa bądź niższa od 50 zł.

§ 19.²⁵⁾ Składki na ubezpieczenie społeczne pracowników zatrudnionych przez agenta w zakładzie prowadzonym na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia opłaca agent za pośrednictwem jednostki, na której rzecz umowa jest wykonywana.

§ 19a.²⁶⁾ 1. Składka na ubezpieczenie społeczne osób pobierających stypendia sportowe na podstawie odrębnych przepisów wynosi 45% kwoty wypłaconego miesięcznego stypendium sportowego.

2. Składki na ubezpieczenie społeczne osób, o których mowa w ust. 1, opłaca klub lub inna jednostka organizacyjna wypłacająca stypendium sportowe.

3. W zakresie zgłaszania do ubezpieczenia, rozliczania składek oraz opłacania składek na ubezpieczenie osób, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy § 12—18.

Rozdział 3²⁷⁾

Składki na ubezpieczenie społeczne osób wykonujących pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia oraz osób z nimi współpracujących

§ 20. 1.²⁸⁾ Składka na ubezpieczenie społeczne osób wykonujących pracę na rzecz jednostek gospodarki uspołecznionej na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia oraz osób z nimi współpracujących wynosi, z zastrzeżeniem § 21, 40% podstawy wymiaru składki.

²⁵⁾ W brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 10 rozporządzenia wymienionego w przypisie 1.

²⁶⁾ Dodany przez § 1 pkt 11 rozporządzenia wymienionego w przypisie 1.

²⁷⁾ Tytuł w brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 12 rozporządzenia wymienionego w przypisie 1.

²⁸⁾ W brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 13 rozporządzenia wymienionego w przypisie 1.

2. Składkę, o której mowa w ust. 1, w części wynoszącej 50%, pokrywa osoba, która zawarła umowę, za siebie i osoby z nią współpracujące, a w pozostałej części — jednostka gospodarki uspołecznionej.

3. Składkę na ubezpieczenie społeczne wozaków oraz osób z nimi współpracujących, wykonujących usługi transportowe na rzecz Lasów Państwowych i parków narodowych, w wysokości określonej w ust. 1, pokrywa w całości jednostka, na której rzecz umowa jest wykonywana.

§ 21. 1.²⁹⁾ Składka na ubezpieczenie społeczne osób wykonujących pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia oraz osób z nimi współpracujących na rzecz:

- 1) Przedsiębiorstwa Kolportażowo-Handlowego „Ruch” — S.A.³⁰⁾,
- 2) Państwowego Przedsiębiorstwa „Totalizator Sportowy”,
- 3) przedsiębiorstw obrotu produktami naftowymi Centrali Produktów Naftowych,
- 4) Polskiego Związku Motorowego przy obsłudze stacji paliw

wynosi 45% podstawy wymiaru składki.

2. Składkę na ubezpieczenie, o której mowa w ust. 1, pokrywa w całości jednostka gospodarki uspołecznionej.

§ 22. 1.³¹⁾ Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie stanowi, z zastrzeżeniem ust. 2, dochód bieżąco zadeklarowany przez jednostkę gospodarki uspołecznionej za zgodą osoby, która zawarła umowę, nie niższy jednak od kwoty odpowiadającej 60% przeciętnego wynagrodzenia i nie wyższy od dochodu zadeklarowanego za poprzedni miesiąc więcej niż o 50%.

2.³²⁾ Jeżeli w umowie określono wysokość dochodu z jej wykonywania kwotowo albo w kwotowej stawce godzinowej lub akordowej, podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie stanowi dochód z wykonywania umowy.

§ 23.³³⁾ Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne osób współpracujących stanowi dochód bieżąco zadeklarowany przez osobę, która zawarła umowę, nie niższy jednak od kwoty odpowiadającej 60% przeciętnego wynagrodzenia i nie wyższy od dochodu zadeklarowanego za poprzedni miesiąc więcej niż o 50%.

²⁹⁾ W brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 14 rozporządzenia wymienionego w przypisie 1.

³⁰⁾ Spółka stała się sukcesorem poprzednich struktur „Ruchu”.

³¹⁾ W brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 6 rozporządzenia wymienionego w przypisie 6, a następnie przez § 1 pkt 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 lipca 1991 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie wysokości i podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne, zgłaszania do ubezpieczenia społecznego oraz rozliczania składek i świadczeń z ubezpieczenia społecznego (Dz. U. Nr 69, poz. 295), które weszło w życie z dniem 8 sierpnia 1991 r.

³²⁾ W brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 6 rozporządzenia wymienionego w przypisie 6, a następnie przez § 1 pkt 15 rozporządzenia wymienionego w przypisie 1, który wszedł w życie z mocą od dnia 1 stycznia 1992 r.

³³⁾ W brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 3 rozporządzenia wymienionego w przypisie 31.

§ 23a.³⁴⁾ Za miesiąc, w którym nastąpiło rozpoczęcie lub zakończenie wykonywania umowy albo współpracy i była ona wykonywana tylko przez część tego miesiąca, kwotę najniższej podstawy wymiaru składek, o której mowa w § 22 ust. 1 i w § 23, zmniejsza się odpowiednio, przyjmując, że miesiąc liczy 30 dni.

§ 24. W okresie kontynuowania ubezpieczenia składkę na ubezpieczenie społeczne opłaca w całości ubezpieczony w wysokości i od podstawy wymiaru składki za okres ostatniego miesiąca kalendarzowego, w którym istniał obowiązek ubezpieczenia, nie niższej jednak od kwoty odpowiadającej 60% przeciętnego wynagrodzenia.

§ 25. 1. Jednostka, która zawarła umowę, obowiązana jest bez uprzedniego wezwania rozliczać co miesiąc składki na ubezpieczenie osób wykonujących umowę i osób współpracujących oraz wypłacone tym osobom świadczenia podlegające finansowaniu przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

2. Rozliczenie, o którym mowa w ust. 1, następuje w deklaracji rozliczeniowej, w której podana jest łączna liczba osób wykonujących umowę i osób współpracujących.

3. Jednostka, która zawarła umowę, jest obowiązana bez uprzedniego wezwania przesałać do oddziału ZUS deklarację rozliczeniową i opłacić całość należnej składki na ubezpieczenie osób wykonujących umowę i osób współpracujących, po potrąceniu świadczeń finansowanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, w terminie do 20 dnia każdego miesiąca za miesiąc ubiegły. Przepisy § 14 ust. 4 oraz § 15—18 stosuje się odpowiednio.

4. Oddział ZUS w szczególnie uzasadnionych przypadkach może ustalić inny niż określony w ust. 3 termin przesyłania deklaracji rozliczeniowej i przekazywania składek.

§ 26. 1. Osoba zamierzająca kontynuować ubezpieczenie po ustaniu obowiązku ubezpieczenia zawiadamia o tym oddział ZUS najpóźniej w ciągu 30 dni po ustaniu obowiązku ubezpieczenia.

2. Oddział ZUS może przywrócić termin do zgłoszenia wniosku o kontynuowanie ubezpieczenia, o którym mowa w ust. 1.

3. Osoba kontynuująca ubezpieczenie oblicza kwotę składki i opłaca składkę w terminie do 10 dnia każdego miesiąca za miesiąc ubiegły. Przepis § 18 stosuje się odpowiednio.

4. Oddział ZUS w szczególnie uzasadnionych przypadkach może przywrócić termin opłacania składek, o którym mowa w ust. 1.

5. W razie nieopłacenia składki w terminie, o którym mowa w ust. 3 i 4, ubezpieczenie ustaje od miesiąca kalendarzowego, za który nie opłacono składki.

§ 26a.³⁵⁾ 1. Przepisy § 20 ust. 1 i § 22—26 stosuje się odpowiednio do składek na ubezpieczenie społeczne osób wykonujących pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia na rzecz innych niż uspołecznione zakładów pracy i osób fizycznych oraz do osób z nimi współpracujących.

³⁴⁾ Dodany przez § 1 pkt 7 rozporządzenia wymienionego w przypisie 6.

³⁵⁾ Dodany przez § 1 pkt 16 rozporządzenia wymienionego w przypisie 1.

2. Ilekroć w przepisach niniejszego rozdziału jest mowa o jednostce gospodarki uspołecznionej, należy przez to rozumieć również inne niż uspołecznione zakłady pracy i osoby fizyczne.

Rozdział 4

Składki na ubezpieczenie społeczne członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni kółek rolniczych

§ 27.³⁶⁾ Składka na ubezpieczenie społeczne członków spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni kółek rolniczych wynosi 45% podstawy wymiaru składki, z uwzględnieniem § 52.

§ 28. Podstawę wymiaru składki stanowi osiągnięty dochód z tytułu pracy w spółdzielni lub z tytułu wytwarzania na jej rzecz produktów rolnych przez członka spółdzielni, z wyjątkiem wypłat, o których mowa w § 7 ust. 1.

§ 29. 1. W zakresie zgłaszania do ubezpieczenia, rozliczania składek i świadczeń oraz płacenia składek na ubezpieczenie członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni kółek rolniczych stosuje się, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, odpowiednio przepisy § 12—18.

2. Rolnicza spółdzielnia produkcyjna i spółdzielnia kółek rolniczych jest obowiązana zarejestrować się w oddziale ZUS w ciągu 10 dni od daty zarejestrowania się w sądzie.

3.³⁷⁾ W deklaracji rozliczeniowej rolnicza spółdzielnia produkcyjna i spółdzielnia kółek rolniczych wykazuje łącznie kwotę składek na ubezpieczenie członków i pracowników oraz wypłaconych im świadczeń podlegających finansowaniu przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Rozdział 5

Składki na ubezpieczenie społeczne osób prowadzących działalność gospodarczą oraz osób z nimi współpracujących

§ 30.³⁸⁾ Składka na ubezpieczenie społeczne osób prowadzących działalność gospodarczą oraz osób z nimi współpracujących wynosi 40% podstawy wymiaru składki.

§ 31. 1.³⁹⁾ Podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne osób prowadzących działalność gospodarczą oraz osób z nimi współpracujących stanowi dochód bieżąco zadeklarowany przez osobę prowadzącą działalność; nie niższy jednak od kwoty odpowiadającej 60% przeciętnego wynagrodzenia i nie wyższy od dochodu zadeklarowanego za poprzedni miesiąc więcej niż o 50%.

2.⁴⁰⁾ Za miesiąc, w którym nastąpiło rozpoczęcie lub zakończenie działalności gospodarczej albo współpracy i by-

³⁶⁾ W brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 17 rozporządzenia wymienionego w przypisie 1.

³⁷⁾ W brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 8 rozporządzenia wymienionego w przypisie 6.

³⁸⁾ W brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 18 rozporządzenia wymienionego w przypisie 1.

³⁹⁾ W brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 4 rozporządzenia wymienionego w przypisie 31.

⁴⁰⁾ Dodany przez § 1 pkt 9 lit. a) rozporządzenia wymienionego w przypisie 6.

ła ona wykonywana tylko przez część tego miesiąca, kwotę najniższej podstawy wymiaru składek, o której mowa w ust. 1, zmniejsza się odpowiednio, przyjmując że miesiąc liczy 30 dni.

3.⁴¹⁾ Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie w okresie kontynuowania ubezpieczenia stanowi kwota podstawy wymiaru składek za okres ostatniego miesiąca kalendarzowego, w którym istniał obowiązek ubezpieczenia, nie niższa jednak od kwoty odpowiadającej 60% przeciętnego wynagrodzenia.

§ 32. Osoba prowadząca działalność dokonuje w oddziale ZUS zgłoszenia do ubezpieczenia siebie i osób współpracujących w ciągu 10 dni od dnia rozpoczęcia działalności lub współpracy.

§ 33. 1. Na podstawie danych zawartych w zgłoszeniu do ubezpieczenia oddział ZUS ustala obowiązek ubezpieczenia.

2. Oddział ZUS zawiadamia osobę prowadzącą działalność o objęciu ubezpieczeniem społecznym jej i osób z nią współpracujących oraz o trybie i zasadach opłacania składek, a także wydaje legitymacje ubezpieczeniowe.

3. Jeżeli z treści zgłoszenia do ubezpieczenia lub z innych okoliczności wynika, że obowiązek ubezpieczenia nie istnieje, oddział ZUS wydaje decyzję o niepodleganiu ubezpieczeniu.

4. W razie niezgłoszenia do ubezpieczenia przez osobę prowadzącą działalność, oddział ZUS dokonuje zgłoszenia do ubezpieczenia z urzędu i wydaje decyzję o podleganiu ubezpieczeniu.

5. W sprawach innych niż określone w ust. 3 i 4 oddział ZUS wydaje decyzję tylko na wniosek osoby, której decyzja bezpośrednio dotyczy.

§ 34. Osoba prowadząca działalność jest obowiązana zawiadomić oddział ZUS o zaprzestaniu działalności lub współpracy oraz o innych zmianach, jakie zaszły w stosunku do danych zawartych w zgłoszeniu do ubezpieczenia, w ciągu 10 dni po nastąpieniu tych zmian.

§ 35. 1. Osoba prowadząca działalność jest obowiązana obliczać kwotę należnych składek i bez uprzedniego wezwania opłacać składki za siebie i za osoby współpracujące w terminie, z zastrzeżeniem ust. 2, w którym opłaca składki na ubezpieczenie zatrudnionych pracowników. Przepis § 18 stosuje się odpowiednio.

2. Osoba prowadząca działalność, nie zatrudniająca pracowników, opłaca składki w terminie do 10 dnia każdego miesiąca za miesiąc ubiegły.

§ 36. Osoba prowadząca działalność może, na podstawie decyzji oddziału ZUS, potrącać z należnych składek kwoty zasiłków rodzinnych i pielęgnacyjnych przysługujących jej i osobom współpracującym. Przepis § 15 stosuje się odpowiednio.

§ 37. Zwolnienie z opłacania składek następuje za okres pobierania zasiłku chorobowego lub macierzyńskiego albo odbywania czynnej służby wojskowej, służby zastępczej lub zasadniczej służby w obronie cywilnej. Jeżeli okres pobiera-

nia zasiłku lub odbywania służby występuje w dwóch lub więcej kolejnych miesiącach, składek nie opłaca się za każdy miesiąc, w którym trwał on co najmniej 15 dni.

§ 38. 1. Objęcie ubezpieczeniem, uzależnione od wniosku osoby prowadzącej działalność lub osoby współpracującej, mającej ustalone prawo do emerytury lub renty, następuje począwszy od pierwszego dnia miesiąca kalendarzowego następującego po miesiącu, w którym wniosek został zgłoszony.

2. Jeżeli osoba objęta ubezpieczeniem, w myśl ust. 1, składa wniosek o wystąpienie z ubezpieczenia, ubezpieczenie ustaje od miesiąca wskazanego we wniosku, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym wniosek został zgłoszony.

§ 39. 1. Osoba zamierzająca kontynuować ubezpieczenie po ustaniu obowiązku ubezpieczenia zawiadamia o tym oddział ZUS najpóźniej w ciągu 30 dni po ustaniu obowiązku ubezpieczenia.

2. Oddział ZUS może przywrócić termin do zgłoszenia wniosku o kontynuowanie ubezpieczenia, o którym mowa w ust. 1.

§ 40. 1. Osoba kontynuująca ubezpieczenie oblicza kwotę składki i opłaca składkę w terminie do 10 dnia każdego miesiąca za miesiąc ubiegły. Przepis § 18 stosuje się odpowiednio.

2. Oddział ZUS w szczególnie uzasadnionych przypadkach może przywrócić termin opłacania składek, o którym mowa w ust. 1.

3. W razie nieopłacenia składki w terminie, o którym mowa w ust. 1 i 2, ubezpieczenie ustaje od miesiąca kalendarzowego, za który nie opłacono składki.

Rozdział 6

Składki na ubezpieczenie społeczne adwokatów

§ 41.⁴²⁾ Składka na ubezpieczenie społeczne adwokatów wynosi 45% podstawy wymiaru składki.

§ 42.⁴³⁾ 1. Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne adwokatów stanowi wynik finansowy z tytułu członkostwa w zespole adwokackim.

2. Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne adwokatów wykonujących zawód indywidualnie lub wspólnie z innym adwokatem stanowi dochód bieżąco zadeklarowany przez adwokata, nie niższy jednak od kwoty odpowiadającej 60% przeciętnego wynagrodzenia i nie wyższy od dochodu zadeklarowanego za poprzedni miesiąc więcej niż o 50%.

§ 43. W zakresie zgłaszania do ubezpieczenia, rozliczania składek i świadczeń oraz opłacania składek na ubezpieczenie adwokatów stosuje się odpowiednio przepisy § 12—18.

Rozdział 7

Składki na zaopatrzenie emerytalne twórców i artystów

§ 44.⁴⁴⁾ Składka na zaopatrzenie emerytalne twórców i artystów wynosi 29% podstawy wymiaru składki.

⁴¹⁾ Według numeracji ustalonej przez § 1 pkt 9 lit. b) rozporządzenia wymienionego w przypisie 6.

⁴²⁾ W brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 19 rozporządzenia wymienionego w przypisie 1.

⁴³⁾ W brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 20 rozporządzenia wymienionego w przypisie 1, który wszedł w życie z mocą od dnia 1 stycznia 1992 r.

⁴⁴⁾ W brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 21 rozporządzenia wymienionego w przypisie 1.

§ 45. 1.⁴⁵⁾ Podstawę wymiaru składki na zaopatrzenie emerytalne twórców i artystów stanowi dochód bieżąco zadeklarowany przez twórcę, nie niższy jednak od kwoty odpowiadającej 60% przeciętnego wynagrodzenia.

2.⁴⁶⁾ Za miesiąc, w którym nastąpiło rozpoczęcie lub zakończenie działalności twórczej i była ona wykonywana tylko przez część tego miesiąca, kwotę najniższej podstawy wymiaru składek, o której mowa w ust. 1, zmniejsza się odpowiednio, przyjmując, że miesiąc liczy 30 dni.

§ 46. 1. Twórca dokonuje w oddziale ZUS zgłoszenia do zaopatrzenia emerytalnego w ciągu 10 dni od otrzymania decyzji Komisji do Spraw Zaopatrzenia Emerytalnego Twórców, uznającej działalność za twórczą i ustalającej datę jej rozpoczęcia.

2.⁴⁷⁾ Oddział ZUS zawiadamia twórcę o objęciu zaopatrzeniem emerytalnym oraz o trybie i zasadach opłacania składek, a także wydaje legitymację ubezpieczeniową.

§ 47. Twórca jest obowiązany zawiadomić oddział ZUS o wszelkich zmianach w stosunku do danych zawartych w zgłoszeniu do zaopatrzenia emerytalnego w ciągu 10 dni po nastąpieniu tych zmian.

§ 48. 1. Obowiązek opłacania składek powstaje od pierwszego dnia miesiąca kalendarzowego następującego po miesiącu, w którym twórca rozpoczął wykonywanie działalności twórczej.

2.⁴⁸⁾ Dla twórcy objętego przepisami o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin lub innymi przepisami o zaopatrzeniu emerytalnym obowiązek opłacania składek powstaje od pierwszego dnia miesiąca kalendarzowego następującego po miesiącu, w którym zgłosił wniosek o objęcie zaopatrzeniem emerytalnym twórców.

3. Twórca po ustaleniu prawa do emerytury lub renty z zaopatrzenia emerytalnego może, na swój wniosek, opłacać składki od pierwszego dnia miesiąca kalendarzowego następującego po miesiącu, w którym został zgłoszony taki wniosek.

§ 48a.⁴⁹⁾ Obowiązek opłacania składek ustaje z końcem miesiąca kalendarzowego, w którym:

- 1) twórca zaprzestał wykonywania działalności twórczej,
- 2) ustalono prawo twórcy do emerytury lub renty, chyba że zgłosił on wniosek deklarujący dalsze opłacanie składek,
- 3) twórca podjął pracę, z tytułu której został objęty przepisami o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich

rodzin lub innymi przepisami o zaopatrzeniu emerytalnym, chyba że zgłosił on wniosek deklarujący dalsze opłacanie składek.

§ 49. Twórca jest obowiązany obliczać kwotę należnych składek i bez uprzedniego wezwania opłacać składki w terminie do 10 dnia następnego miesiąca po upływie kwartału za kwartał ubiegły. Przepis § 18 stosuje się odpowiednio.

§ 50. 1. Od obowiązku opłacania składek jest zwolniony twórca, który co najmniej przez 30 kolejnych dni:

- 1) odbywa czynną służbę wojskową, służbę zastępczą lub zasadniczą służbę w obronie cywilnej albo
- 2)⁵⁰⁾ przebywa w szpitalu lub w innym zakładzie przeznaczonym dla osób potrzebujących całodobowych lub całodziennych świadczeń zdrowotnych.

2. Zwolnienie od obowiązku opłacania składek dotyczy miesięcy, w których okoliczności uzasadniające zwolnienie, określone w ust. 1, trwały nie krócej niż 15 dni.

Rozdział 8

Składki z tytułu wykonywania pracy przez skazanych

§ 51.⁵¹⁾ Składka za skazanych z tytułu wykonywania przez nich pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności wynosi 32% całkowitego dochodu za tę pracę.

Rozdział 8a⁵²⁾

Składki na ubezpieczenie społeczne niektórych innych osób

§ 51a.⁵²⁾ 1. Składka na ubezpieczenie społeczne:

- 1) małżonków pracowników skierowanych do pracy w przedstawicielstwach dyplomatycznych, urzędach konsularnych, w stałych przedstawicielstwach przy Organizacji Narodów Zjednoczonych i w innych misjach specjalnych za granicą, w instytutach, ośrodkach informacji i kultury za granicą,
- 2) osób, które z powodu stanu zdrowia swojego dziecka, wymagającego — bez względu na wiek — stałej opieki oraz pielęgnacji lub pomocy w czynnościach samoobsługowych, nie mogą podjąć albo kontynuować zatrudnienia,

— wynosi 32% zadeklarowanej przez te osoby kwoty, nie niższej od najniższego wynagrodzenia.

2. Osoby, o których mowa w ust. 1, opłacają składki na ubezpieczenie społeczne począwszy od miesiąca wskazanego we wniosku o objęcie ubezpieczeniem zgłoszonym we właściwym ze względu na miejsce zamieszkania oddziale ZUS, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym wniosek został zgłoszony.

⁴⁵⁾ Według numeracji ustalonej przez § 1 pkt 10 rozporządzenia wymienionego w przypisie 6.

⁴⁶⁾ Dodany przez § 1 pkt 10 rozporządzenia wymienionego w przypisie 6.

⁴⁷⁾ W brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 22 rozporządzenia wymienionego w przypisie 1, który wszedł w życie z mocą od dnia 1 stycznia 1992 r.

⁴⁸⁾ W brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 12 rozporządzenia wymienionego w przypisie 6.

⁴⁹⁾ Dodany przez § 1 pkt 13 rozporządzenia wymienionego w przypisie 6.

⁵⁰⁾ W brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 23 rozporządzenia wymienionego w przypisie 1.

⁵¹⁾ W brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 24 rozporządzenia wymienionego w przypisie 1.

⁵²⁾ Dodany przez § 1 pkt 25 rozporządzenia wymienionego w przypisie 1.

3. Po zgłoszeniu przez osoby, o których mowa w ust. 1, wniosku o objęcie ubezpieczeniem oddział ZUS zawiadamia zgłaszających o objęciu ubezpieczeniem oraz o trybie i zasadach opłacania składek, a także wydaje legitymacje ubezpieczeniowe.

4. Osoby, o których mowa w ust. 1, opłacają składki na ubezpieczenie społeczne bez uprzedniego wezwania w terminie do 10 dnia każdego miesiąca za miesiąc ubiegły. Niepłacenie składek na ubezpieczenie przez 3 kolejne miesiące uważa się za rezygnację z ubezpieczenia od miesiąca, w którym zaprzestano opłacania składek. Ponowne objęcie ubezpieczeniem następuje po złożeniu wniosku.

5. Możliwość opłacania składek na ubezpieczenie społeczne przez osoby, o których mowa w ust. 1 pkt 1, ustaje z upływem 3 miesięcy po miesiącu, w którym nastąpiło odwołanie małżonka do kraju.

6. Przepis § 17 stosuje się odpowiednio.

Rozdział 9

Przepisy przejściowe i końcowe

§ 52.⁵³⁾ W 1993 r. składka na ubezpieczenie społeczne, o której mowa w § 4 i 27, za członków spółdzielni i pracowników zatrudnionych bezpośrednio w produkcji rolnej jest opłacana w części wynoszącej 35% podstawy jej wymiaru przez jednostkę prowadzącą produkcję rolną albo przez osobę fizyczną prowadzącą gospodarstwo rolne w rozumieniu przepisów o podatku rolnym lub dział specjalny w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych, jeżeli nie prowadzi ponadto innej działalności gospodarczej, w pozostałej zaś części — jest refundowana Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych z budżetu państwa.

§ 53. Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych określa szczegółowe zasady postępowania w sprawach zgłoszeń do ubezpieczenia i zaopatrzenia emerytalnego, rozliczania składek i świadczeń oraz opłacania składek.

§ 54. (pominięty⁵⁴⁾).

§ 55. (pominięty⁵⁵⁾).

⁵³⁾ W brzmieniu ustalonym przez § 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 kwietnia 1993 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie wysokości i podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne, zgłaszania do ubezpieczenia społecznego oraz rozliczania składek i świadczeń z ubezpieczenia społecznego (Dz. U. Nr 33, poz. 146), które weszło w życie z mocą od dnia 1 stycznia 1993 r.

⁵⁴⁾ Jako przepis przejściowy; tekst przepisu zamieszczono w obwieszczeniu.

⁵⁵⁾ Gdyż zawierał zmianę rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 marca 1976 r. w sprawie wykonania przepisów dekretu o ubezpieczeniu społecznym członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni kółek rolniczych oraz ich rodzin; tekst przepisu zamieszczono w obwieszczeniu.

§ 55a.⁵⁶⁾ Przy ustalaniu za okres od dnia 1 stycznia 1992 r. do dnia 31 maja 1992 r. kwoty podstawy wymiaru składek, której wysokość w myśl § 9, § 22 ust. 1, § 24, § 31 ust. 1 i 3, § 42 ust. 2 i § 45 ust. 1 jest uzależniona od przeciętnego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału, za wynagrodzenie to należy przyjąć kwotę 2.190.000 zł.

§ 55b.⁵⁶⁾ Osoby, o których mowa w § 51a ust. 1, jeżeli złożyły wniosek o objęcie ubezpieczeniem społecznym w ciągu 6 miesięcy poczynając od dnia 1 marca 1992 r., mogą być na swój wniosek objęte ubezpieczeniem i opłacać składki od dnia 1 stycznia 1992 r.

§ 56. Tracą moc:

1) (pominięty⁵⁷⁾),

2) (pominięty⁵⁸⁾),

3) (pominięty⁵⁹⁾),

4) (pominięty⁶⁰⁾),

5) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 1987 r. w sprawie zgłaszania pracowników do ubezpieczenia społecznego oraz składek na to ubezpieczenie (Dz. U. Nr 37, poz. 211, z 1988 r. Nr 36, poz. 284 i z 1989 r. Nr 61, poz. 365).

§ 57. 1. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i ma zastosowanie do składek na ubezpieczenie społeczne i zaopatrzenie emerytalne, należnych za okres od dnia 1 stycznia 1990 r., z uwzględnieniem ust. 2.

2. Do dochodu stanowiącego podstawę wymiaru składek, o której mowa w § 7 ust. 1, przyjmuje się nagrody z zakładowego funduszu nagród przysługujące za 1990 r. i wypłacone po dniu 1 stycznia 1991 r.

⁵⁶⁾ Dodany przez § 1 pkt 27 rozporządzenia wymienionego w przepisie 1.

⁵⁷⁾ Gdyż zawierał zmiany rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 31 grudnia 1975 r. w sprawie wykonania ustawy o ubezpieczeniu społecznym osób wykonujących pracę na rzecz jednostek gospodarki uspołecznionej na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia; tekst przepisu zamieszczono w obwieszczeniu.

⁵⁸⁾ Gdyż zawierał zmiany rozporządzenia Ministra Pracy, Płac i Spraw Socjalnych z dnia 11 lutego 1977 r. w sprawie wykonania ustawy o ubezpieczeniu społecznym rzemieślników i niektórych innych osób prowadzących działalność zarobkową na własny rachunek oraz ich rodzin; tekst przepisu zamieszczono w obwieszczeniu.

⁵⁹⁾ Gdyż zawierał zmianę rozporządzenia Ministra Pracy, Płac i Spraw Socjalnych z dnia 17 maja 1983 r. w sprawie ubezpieczenia społecznego adwokatów-członków zespołów adwokackich; tekst przepisu zamieszczono w obwieszczeniu.

⁶⁰⁾ Gdyż zawierał zmiany rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 sierpnia 1987 r. w sprawie wykonania ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym twórców i ich rodzin; tekst przepisu zamieszczono w obwieszczeniu.